

PLATTFORM: PRODUKTIONSINCITAMENT FÖR FILM OCH TV I SVERIGE

22 av EU:s medlemsländer har ett automatiskt produktionsincitament för film- och tv-produktion. Automatiska produktionsincitament finns också i 35 av USA:s delstater, i Australien, Kanada och en lång rad länder runt om i världen. De länder i Europa som inte har produktionsrabatter är: Bulgarien, Cypern, Grekland, Luxemburg, Danmark och Sverige.

Varför produktionsincitament?

- Marknaden för film- och tv-produktion är internationell.
- Ett svenskt system med produktionsincitament för film- och tv-produktion skulle bidra till att Sverige blir en mer attraktiv samarbetspartner för andra länder och att Sveriges konkurrenskraft på den internationella arenan stärks.
- En ökad tillväxt på film- och tv-området har förutsättningar att öka sysselsättningen och statens skatteintäkter, främja varumärket Sverige och Sverige bilden, samt bidra till en ökad turism och ökad tillväxt för besöksnäringarna.

Effekter av produktionsincitament

- Att svensk film och tv i ökad utsträckning produceras på hemmaplan och att utflyttningen av produktion motverkas.
- Att svenska film- och tv-projekt som annars inte hade kunnat göras möjliggörs
- Att betydligt fler internationella samproduktioner och flyttbara internationella produktioner görs i Sverige och de produktioner som redan valt att förlägga produktion hit lägger avsevärt större delar av produktionen till Sverige.
- Bättre förutsättningar för en långsiktigt hållbar ekonomi i svensk film- och tv-produktion
- Efterfrågan på arbetskraft och det samlade resursutnyttjandet i filmbranschen och de kreativa näringarna kan öka avsevärt
- En tillväxt i infrastrukturen och snabb uppbyggnad och utveckling av spetskompetenser, kunnande och professionalism.
- Starkare länkar till omvärlden för svensk film som gynnar svensk film ekonomiskt, kreativt och publikt.
- Fler fullbudgeterade långfilmer kan bidra till att målen i den svenska filmpolitiken nås.
- Att svensk film- och tv-produktion kan arbeta med en högre ambitionsnivå och med förstärkt konstnärlig och publik kvalitet
- Den utflyttning som idag sker innebär i värsta fall att berättelser redan på manusstadiet medvetet eller omedvetet utformas för att kunna utspela sig utanför Sverige, vilket gör att både svenska miljöer och svenska berättelser går om intet.

Till vad? Definition och avgränsningar

Produktionsincitamentet bör omfatta film och tv-drama som uppfyller kraven på att vara en kulturprodukt. Produktionsincitamentet bör också kunna omfatta annan tv-produktion som uppfyller de definierade kraven på att vara en kulturprodukt (och därmed omfattas av EU:s kulturundantag).

Produktionsincitamentet bör på lika villkor omfatta svensk film- och tv-produktion och till Sverige inkommande film- och tv-produktion.

Inkommande produktioner behöver en svensk partner (produktionsbolag) för att ha möjlighet att omfattas av produktionsincitamentet.

Hur?

Det finns en lång rad modeller för produktionsincitament. Mycket talar för att en renodlad så kallad produktionsrabatt (kontantrabatt) är att föredra.

En produktionsrabatt är jämförelsevis transparent, effektiv och enkel att förstå. Den behöver ingen finansiering från tredje part. Det är en stor fördel att ett sådant system inte påverkar eller involverar skattesystemet.

För Sverige förordas ett system med en produktionsrabatt på 25 % av det projektet spenderar i Sverige i form av löner till personer som betalar skatt i Sverige och inköp av varor och tjänster (relevanta för projektet) hos företag med säte och personal i Sverige. Tjänsten/varan ska konsumeras i Sverige. Nivån på produktionsrabatten bör vara densamma som i övriga nordiska länder.

För att produktionsrabatten ska kunna sökas bör krävas en fastställd miniminivå på projektets budget. Här kan den finska modellen vara värd att titta på.¹

Utformningen (t.ex. rabattsats, budgetnivåer) av systemet för produktionsincitament måste ske på ett sådant sätt att det både kan attrahera utländska projekt och kommer de inhemska film- och tv-projekten till del.

Ansökningsprocessen bör hanteras effektivt. Handläggningstiden bör vara så kort som möjligt. Nödvändig expertis behöver rekryteras till den myndighet som ska hantera produktionsincitamentet.

Produktionsincitamentet bör och får inte ersätta den kulturpolitiskt motiverade satsning som görs på filmen. Förutsättningen för att produktionsincitamentet ska kunna ge maximal positiv effekt är att det nationella filmstödet minst har nuvarande omfattning.

Myndigheten som hanterar produktionsincitamentet bör sannolikt också vara någon annan än Svenska Filminstitutet som hanterar de kulturpolitiska filmstöden, så att de kulturpolitiska och näringspolitiska mekanismerna hålls isär. Så har exempelvis gjorts i Finland.

Projekt bör löpande kunna ansöka om produktionsrabatten och få ett förhandsbesked om det omfattas av rabatten och vad den preliminärt beräknas till. Den slutliga produktionsrabatten bör fastställas efter det att redovisningen lämnats in till myndigheten. Godkänd auktoriserad revisor bör granska och garantera att "spenden" i Sverige är korrekt redovisad. Målsättningen bör vara att myndighetens eget granskningsarbete maximalt tar tre månader i anspråk. Utbetalning av rabatten bör ske så att en del av rabatten betalas ut vid beviljad ansökan och resterande medel omedelbart ef-

¹ I Finland förekommer olika nivåer för lång spelfilm, dokumentär, dramaserier respektive animation.

ter den efterföljande granskningen har slutförts och godkänts. Formkrav i form av exempelvis completion bond kan uppställas för att garantera projektets färdigställande.

Systemet bör löpande utvärderas. Utgångspunkten för utvärderingen är de inlämnade detaljerade spendredovisningarna. Dessa kan kompletteras med studier av hur produktionsincitamentet påverkar ekonomi, kunnande, kompetens, turism/besöksnäringen, andra kreativa näringar, filmexport, internationella samarbeten och bilden av Sverige.

Kostnad

Produktionsincitament är i princip självfinansierande, då skatteintäkterna överstiger kostnaderna med råge.² Skatteintäkterna uppkommer normalt flera månader innan rabatten betalas ut och utbetalningen sker först efter att kostnaderna i det specifika territoriet kontrollerats och godkänts.

Många länder/territorier börjar med att ha ett tak för hur stor den samlade produktionsrabatten som betalas ut kan vara. Finland har exempelvis initialt infört ett tak på 100 miljoner kronor per år. Förekomsten av ett tak innebär att produktionsincitament inte kan garanteras alla kvalificerade projekt, vilket i sin tur kan göra det svårare att marknadsföra och tillämpa systemet. I Finland nåddes taket redan efter halva året.

Det långsiktiga målet för Sverige bör vara att införa ett förutsebart system som garanterar produktionsincitament för kvalificerade projekt, oberoende av konkurrerande projekt samma år.

I en inledande fas kan det dock vara rimligt att även Sverige introducerar ett tak på 300 miljoner kronor per år och att man löpande utvärderar de ekonomiska effekterna, exempelvis hur stora ökningarna av de samlade skatteintäkterna som produktionsrabatterna genererar. För att inte några få enskilda projekt ska dränera systemet bör även övervägas en maxnivå för utbetalade medel per projekt. Efter utvärdering kan tas ställning till om taket bör höjas eller tas bort.

² Olsberg SPI "A production incentive for Sweden" s. 20